

Obiskali smo **Seminar slovenskega jezika**, literature in kulture

RA SLOVENIJA 2, 02.07.2014, VAL 202, 11.00

JASNA RODOŠEK: V ponedeljek se je začel že 50. **seminar slovenskega jezika**, literature in kulture, ki ga organizira **Center za slovenščino** kot drugi ali tuji jezik na oddelku za slovenistiko **Filozofske fakultete** Univerze v Ljubljani. Letošnji organizatorji se na seminarju sprašujejo predvsem o prihodnosti slovenskega jezika in zato je tudi naslovna tema »prihodnost v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi«. Seminar gosti 114 udeležencev iz 26-ih držav, predvsem so to študentje in univerzitetni profesorji slovenščine, slavisti ter drugi znanstveni delavci, prevajalci in kulturni delavci iz zamejstva. Na odprtju je bila tudi Maja Štepančič.

MAJA ŠTEPANČIČ: **Seminar slovenskega jezika**, literature in kulture je vsakoletna prireditvev, ki traja dva tedna in privabi iz leta v leto večje število tujih udeležencev. Ti v tem času poslušajo različna predavanja v slovenskem jeziku. V dopoldanskem času potekajo tudi lektorske in konzervacijske vaje, popoldanski spremljevalni program pa je namenjen vprašanju prihodnosti slovenistik po svetu ter podajanju slovenske kulture in literature. Natalija iz Ukrajine, Matilda je iz Belgije, Feliks iz Nemčij, Artur iz Francije in Minato z Japonske so se za slovenski jezik odločili iz različnih razlogov.

NATALIJA: Študirala sem srbsčino in hrvaščino in zdaj, ko so navezani tudi stiki tisti poslovni s Slovenijo, potem potrebujemo strokovnjake, potrebujemo tudi prevajalce iz slovenščine. Bila sem zainteresirana za te južnoslovanske jezike in sem že poznala srbsčino in hrvaščino, zato sem se odločila še za slovenščino.

MATILDA: Ker rada študiram jezike in je to prvi slovanski jezik zame.

FELIKS: Malo dolga zgodba je to. V času gimnazije sem bil na izmenjavi v Ljubljani in bilo mi je zelo všeč, ker sploh nisem pričakoval, da bo tako lepo. Takrat še nisem poznal razlike med Slovaško in Slovenijo. Vedno so me zanimali jeziki, vedno sem se rad učil tujih jezikov in po maturi nisem vedel, kaj naj delam. Mislim sem si, da bi rad poskusil nekaj novega in sem se odločil za slovenščino.

ARTUR: V šoli sem že imel ruščino in potem se mi je zdelo zanimivo, da bi se učil še en slovanski jezik, ki bi bil iz druge skupine slovanskih jezikov. Zato sem to naredil.

MINATO: Študiram poezijo na univerzi v Tokiu in slovenska poezija me tudi zanima. Zato.

ŠTEPANČIČ: predsedovanje letošnjemu jubilejnemu seminarju je prevzel doc. dr. Hotimir Tivadar, ki pravi, da ta ne bo samo priložnost za gledanje v prihodnost, ampak bo služil predvsem za resen razmislek o aktualni znanstveni problematiki v slovenskem jezikovnem literarnem, kulturnem in širšem družbenem svetu. Zato bo tudi program letošnjega seminarja nekoliko drugačen.

HOTIMIR TIVADAR: Program letošnjega seminarja je bogatejši kot minula leta, bogatejši predvsem za mednarodno konferenco, kjer bodo predavatelji iz različnih univerz po svetu, ki so slovenisti, nekateri tudi udeleženci seminarja, pretežno so med njimi tujci, razpravljali o prihodnosti slovenistik po svetu.

ŠTEPANČIČ: To je vedno precej aktualna tema, saj slovenski jezik pogosto dojemamo kot ogroženi jezik. Predsednik centra za slovenščino kot drugi tuj jezik, dr. Marko Stabej, pa pomisleke o ogroženosti slovenščine zaenkrat zavrača in trdi, da je njena prihodnost stabilna.

MARKO STABEJ: Slovenščina je vse bolj prepoznaven jezik po eni strani, po drugi strani jo pa pesti, glede študija po svetu, enaka težava kot študije tako rekoč vseh drugih tujih jezikov. Da je tistih, ki se odločajo za študij takih jezikov sorazmerno manj kot jih je bilo. Res pa je, da je slovenščina, to je angleška izkušnja, marsikdaj pojmovana kot neka posebna priložnost. Kot nekaj, kar nihče drug nima v okolju daleč naokrog in jo nekateri celo tako razumejo čisto študijsko kot neko komparativno prednost, ne da bi jim ponujala toliko poslovnih priložnosti, ampak, da se lahko pri bodočih delodajalcih izkažejo z nekim znanjem, ki je res posebno.

STEPANČIČ: Učenje slovenščine je res nekaj povsem drugačnega. Izziv mnogim, da se soočijo z dvojino in težko skladnjo. In čeprav imamo Slovenci še vedno nekoliko podcenjevalen odnos do lastnega jezika, pa Hotimir Tivadar pravi, da v tujini tega ni čutiti.

TIVADAR: No, zanimanje je, mislim, da je 53 slovenistik po svetu, k temu moramo dodati še tisto, kar ni institucionalizirano, tako da tega je res dosti, tu govorimo o tisočih, ne govorimo o stotih, ampak o tisočih tujcih, ki se učijo slovenski jezik. Nenazadnje je tudi tukaj sedaj 114, če to množimo z 10 ali 20, pridemo takoj že na našem seminarju na nekaj tisoč ljudi in ti ponavadi tudi razširjajo ta jezik še naprej in motivirajo nove uporabnike slovenskega jezika. To je malo tako tehnično rečeno.

STEPANČIČ: Za učenje slovenskega jezika se odločijo predvsem tisti, ki načrtujejo stik s Slovenijo in s Slovenci. Porast učenja slovenščine beležijo predvsem v sosednji Avstriji in Italiji, kar je trend, ki ga še pred dvajsetimi leti ni bilo mogoče zaslediti. Za promocijo jezika pa so zaslužni tudi lektorji, ki so živa povezava med slovenščino in slovensko kulturo ter ciljno kulturo. In da promocija v tujini dobro deluje, priča tudi število udeležencev, ki so letos prišli na seminar. Pisana skupina prihaja večinoma iz EU, nekaj pa je tudi obiskovalcev z drugih kontinentov. In ker za slovenščino velja, da je precej zahtevna, so se z nekaterimi težavami soočili tudi Natalija, Matilda, Feliks in Artur.

NATALIJA: Na prvi pogled je podobna recimo hrvaščini ali srbščini, ampak če se je učiš strokovno, je drugačen jezik. Mislim, da je naglas težek. Recimo nekaj napačno izgovorim. Pa recimo tudi dvojina. To je običajno že za vse, da je dvojina težka. Ne vem, tudi recimo besede, besedni zaklad je problem včasih.

MATILDA: Ja, najprej skloni. Lahko so težki, ampak sem študirala latinščino in mi to pomaga.

FELIKS: Govorjenje je zelo težko. Ko prideš v Slovenijo, ugotoviš, da Slovenci govorijo zelo hitro, malo nerazločno, pa še v narečju in slovenščina je potem drugačna kot v učbeniku.

ARTUR: Ni bolj težka kot drugi slovanski jeziki. Po mojem.

STEPANČIČ: Z dvojino se je spoprijateljil in jo pri učenju hrvaščine že nekoliko pogreša, pravi Feliks iz Nemčije ter doda, da si želi s slovenščino ukvarjati tudi v prihodnje, zato daje velik poudarek sami izgovorjavi.

FELIKS: Vedno poskušam govorit knjižno, čeprav je moja punca iz Slovenskih goric in tam sploh ne govorijo knjižno. Jaz pa se potrudim, ker mi je pomembno to za kulturno skrb. Hočem delati v slovenščini in za to je potrebna knjižna izreka, se trudim. Nekaj časa bi tudi rad živel v Sloveniji, ker samo tako se res naučiš vseh podrobnosti, vseh zanimivosti. Velikokrat sem v Sloveniji, ampak v Ljubljani je pa nekaj drugega.

STEPANČIČ: Minato iz Japonske je navdušen nad Slovenijo, ki jo je letos obiskal prvič. Je samouk. Slovenščino se uči šele pol leta, v prihodnje pa si želi znanje še poglobiti. Sicer pravi, da ne bo nikoli postal profesor, slovenščina bo zanj ostala...

MINATO: ..., hobi, ha, ha, konjiček.

STEPANČIČ: Na filozofski fakulteti se je zbralo veliko različnih profilov udeležencev in ne glede na njihove prihodnje načrte, vse družijo ista ljubezen, ljubezen do slovenskega jezika. Tako ne smemo prezreti dejstva, da se v času seminarja dogaja tudi 33. poletna šola slovenskega jezika, ki se je bo letos udeležilo 105 tečajnikov iz vsega sveta in jo ravno tako organizira **Center za slovenščino** kot drugi tuji jezik.

STABEJ: Zdelo se mi je zanimiva prisposodba, da ko se je prva šola začela leta 81, je bilo manj udeležencev kot je bilo kasneje lektorjev. Začelo se je sicer preudarno, ampak skromno. Bili so tako rekoč sami potomci slovenskega rodu. Zdaj so te v manjšini, čeprav smo jih seveda zelo veseli. Tukaj ta zgodba o poletni šoli je zgodba o mednarodni normalizaciji slovenščine. Kdor sem prihaja, hoče biti v stiku bodisi zaradi osebnih razlogov, bodisi poklicnih, strokovnih itn., se v glavnem vsem tem ljudem zdi normalno, da se naučijo slovenščine.

RODOŠEK: Poletna šola in seminar potekata že več desetletij, kar je zagotovo dokaz, da zanimanje za učenje tega manjšega in včasih neenakopravnega jezika sploh en usiha. In če bo vsako leto v poletnem

času prihajalo v Slovenijo veliko zagnanih posameznikov, ki se tako ali drugače ukvarjajo ali se želijo ukvarjati z našim jezikom, se zanj ni treba bati. Živela slovenščina!